OBSAH.

Str.

Úvod 7

I. *Co je to „pravá statistika“* 9

Statistika jako činnost: methoda statistická, formální a materiální věda statistická. Jich vzájemný poměr. Statistika jako výsledky těchto činností. Pravá a nepravá statistika.

II. *Význam a užitečnost dobré statistiky, zvláště pro paedagogy* 17

Prostředek bezpečného, positivního rozšíření vědomostí vůbec. Jedině účinný prostředek k bezpečnému poznání hromadných zjevů sociálních, pro moderního člověka zvlášť důležitých. Podmínka pokroku ve všech skoro oborech. Praktický rádce v hospodářském životě všech, kdo v ní umějí čísti. Nepostrádatelný základ veřejné správy a zákonodárství. Vodítko moderního učitele: ukazuje mu, co je pro jeho třídu typem, usnadňuje mu sestaviti si bezpečný plán pro svou práci, umožňuje srovnávati výsledky její během let i s pracemi jiných, usnadňuje správu školskou. Ale vše to platí jen o statistice dobré. Co z toho plyne.

III. *Jak se dobrá statistika dělá* 27

A. Podmínky dobré statistiky (theoretický základ její) 27

Zákon velkých čísel. Úplnost. Zamezení dvojího počítání. Časová jednotnost. Stejnorodost sčítacích jednotek. Objektivní zjišťování všech znaků u každé jednotky zvlášť; znaky objektivní a subjektivní. Jednotnost methody. Pevný právní základ; „statistické zákony“, náš z r. 1919, jeho obsah.

B) Sbírání materiálu:

a) Plán 38

b) Orgánové 40

c) Methoda 43

Primérní a sekundérní statistika. Sběrné formuláře; dotazníky, sběrné tabulky, „štítky“, individuální a hromadné, různé kombinace.

d) Provádění sčítání a přípravy pro ně 46

Str.

C. Kontrola materiálu (formální i věcná, její meze) 47

D. Technické zpracování materiálu 49

a) Orgány. Zpracování centralisované a decentralisované 50

b) Schematisování znaků. Znaky kvantitativní a kvalitativní 52

c) Kombinace znaků 56

d) Hlavní způsoby (methody) technického zpracování 58

Přenášení prosté a schematisované. Methoda čárkovací, skládací, strojová a j.

e) Konečné tabulky („publikační"). Pořad zpracování 64

IV. *Jak se statistiky používá* 68

A. Rozbor (analysa) statistických tabulek 68

Rozbor popularisační a čistě vědecký. Účel a význam obou. Předpoklady dobrého rozboru.

B. Cesty a pomůcky rozboru. Přehled . . 70

a) Poměrná čili relativní čísla 71

Jich význam a druhy. Poměr percentuální a opačný. Relativní čísla analytická, koordinovaná a genetická.

b) Statistické řady 74

Řady místní, časové, věcné. Srovnávání jich, hledání pravidelností v nich a jejich příčin. Souvztažnost čili korelace, positivní a negativní, její význam. Odchylky od pozorované pravidelnosti čili deviace. Oscillace.

b) Statistické „střední veličiny" 76

Průměry: prostý arithmetický, zvážený, jiné. Statistický střed. Modus čili veličina nejčastější. Medián čili veličina ústřední. Kvartily.

d) Indexní čísla a koefficienty 80

Indexy cen, maloobchodních a velkoobchodních. Generální indexy čili povšechní ukazatelé. Jiné indexy a koefficienty.

e) Grafika 83

Kartogramy, hlavní pravidla pro zhotovování jich, jejich výrazová schopnost. Podobně o diagramech. Kartodiagramy, piktogramy. Stereogramy — plastika.

f) Interpolace 87

Str.

V. *O statistice školské zvlášť* 90

A. Přehled 90

Někdejší „německá školská čili universitní statistika". Nynější statistika školství, její obsah a druhy. Statistická methoda ve službách studií paedagogických, psychologických a paedopsychologických.

B. Hlavní prameny školské statistiky u nás 94

Z literatury theoreticko-statistické 99